

At skrive en slægtsbog

• **Hvad er en slægtsbog?**

- Kan være alt fra en stor, næsten alt-omfattende sag til et lille hæfte om nogle få aner. Tag fat i de grene af slægten eller de aner, du synes er særligt spændende.
- Spørgsmål inden du begynder at skrive slægtsbog:
- Skal man skrive en slægtsbog? JA - tænk på, at resultatet af vores ihærdige søgen kommer til at ligge dødt hen, hvis vi ikke formidler det.
- Hvornår - når man er færdig? Vent ikke til du er færdig, for det bliver du aldrig!
- Hvem skriver du for - familie, børn, andre forskere?

• **Hvordan opstiller man en slægtsbog?**

- Anetavle – din egen slægt bagud i tid, har måske kun interesse for få?
- Efterslægtstavle – frem i tid, samler alle dine grand-grand-grand fætre og kusiner.
- Konsangvinitetstavle – har det hele med, men er en næsten umulig opgave.
- Andre muligheder – eksempler i trykt form (kan lånes på biblioteket):
  - Erling & Lars Møller: Man er vel hardbo
  - Birgit Øskov & Anton Blaabjerg: Er du i familie med bryggerne?
  - Jens Peter Skou: Det står skrevet
  - Elo Harfot: Trævlerødder
- Del stoffet op! – hellere flere mindre bøger end én kæmpestor .

• **Slægtsforskningsprogrammets bog**

- – bliver ikke bedre end det, du har lagt ind i programmet. Formuler hver anes historie i notesfeltet og brug det, når du laver en bog.
  - Fordele ved slægtsforskningsprogrammet: Det holder styr på udviklede slægtssammenhænge, og man kan tage udgangspunkt i en hvilken som helst person i slægtsdatabasen.
  - Krav: Programmet skal kunne åbne bogen i tekstbehandleren, så der frit kan redigeres i den.

• **Hvordan skriver man, så det fænger?**

- Undgå tørre opremsninger eller direkte afskrifter af retsdokumenter m.v. Fortæl om tingene og begivenhederne, forsøg at se dem for dig og beskriv dem. Sæt de enkelte oplysninger ind i en større sammenhæng, så de får mening.
- Tænk på:
  - At det er hele mennesker, du fortæller historien om
  - At variere dit sprog, så det ikke bliver fladt og opremsende
  - At forsøge at sætte din historie i danmarkshistorisk perspektiv

• **Hvad tager man med i bogen – og hvad skal man udelade?**

- Opfat det, der er sket tilbage i tiden som “gode historier”. Man skal ikke være flov over sine aner.
- Vær forsigtig, når det drejer sig om nulevende personer – eller bare personer, der har været kendt af nulevende. Gælder ikke mindst personer, der er adopteret - de skal ikke opdage sammenhængen ved at læse om den i en slægtsbog. Stik fingeren i jorden!
- Forsøg at være neutral, undgå stødende bemærkninger. Det er ikke *din* mening om personerne, det drejer sig om. Pas især på med GEDCOM-filer, der uhyre let kan komme i omløb. På internettet må man ikke skrive om nulevende personer uden deres tilladelse.

- **Opsætning af bogen**

- Det gode layout skal både være smukt og appetitvækkende og skabe klarhed over emnet.
- Forside: Find en titel, der er lidt anderledes. Gør siden spændende med billeder.
- Indledning: Et par ord om, hvorfor du lige netop har lavet denne bog; er der noget særligt ved familien? Eller byen, egnen, hvor familien har levet?
  - Lav en lille vejledning i at finde rundt i bogen – hvordan slægtshistorien er opstillet.
- Afsnit: Del op i større afsnit efter generation eller gren. Lad hver person (eller evt. par) få sit kapitel. Lav tekstbokse med supplerende oplysninger f.eks. fra Danmarkshistorien.
- Typografi: Brug en neutral, letlæselig skrift (font) til teksten. Times New Roman er ikke uden grund meget brugt! Ved overskrifter kan du muntre dig med lidt mere specielle skrifter. Men lad den samme overskrift gå igen gennem hele bogen. Aldrig mere end 2 forskellige fonte i en bog!
Opstilling i spalter er læsevenligt, men mere udfordrende for layoutet.
Husk linjeskift, så tekstblokkene ikke bliver for kompakte.
- Billeder - Familiebilleder, gård- og bybilleder - brug løs!
Kirkebilleder - fra DIS-Danmarks hjemmeside
<http://www.slaegtodata.dk/kilder/kirkebilleder>
Billeder af genstande – søg i Google, i bøger om livet i ældre tid, om gamle håndværk – eller tag kameraet med på museum.
- Underskrifter, dokumenter – skannet eller digitalt foto.
- Kort – f.eks. hos Kort og Matrikelstyrelsen: <http://www.gst.dk/se-paa-kort/>
- Kilder: Glem ikke kilderne, men overvej formen. Kan anbringes som fodnoter eller bag i bogen. Det sidste virker mindre “tungt”.
- Register over alle personer i slægtsbogen – særdeles brugervenligt – kan slægtsforskningsprogrammet forhåbentligt lave.

- **Udgivelse af bogen**

- Tryk: Bogen kan printes ud hjemme (husk at bruge bedre papir end almindeligt printerpapir) eller trykkes på bogtrykkeri eller print- og kopi-centre efter din færdige opsætning, leveret som PDF-fil. Print-on-demand er en anden mulighed.
- Indbinding: Køb et pænt ringbind, brug “fattigmandsindbinding” (se på adressen <http://www.moldt.net/indbinding.htm>) eller få værket indbundet i stift bind hos en ejer af en indbindingsmaskine (f.eks. Connie Løwert Nielsen: clnielsen@mail.tele.dk)
- E-bog: Som ePub eller PDF, via hjemmeside eller f.eks. Saxo Publish <https://publish.saxo.com>, der tilbyder gratis udgivelse.
- CD – en udmærket løsning, som kan indeholde rigtigt meget, også kilder i fuldtekst og digitale udgaver af originaldokumenter. Men vær opmærksom på, at udviklingen går hurtigt, og at cd’er måske om 20 år vil være ulæselige.
- Hjemmeside – pas på med, hvad du lægger ud. Internettet er et tag-selv-bord. Husk også, at der er forskel på at lægge din slægtsdatabase ud og at fortælle din slægtshistorie på nettet.

- **Hvem skal have bogen?**

- Husk relevante lokalhistoriske arkiver, landsarkivet og biblioteker på den egn, din bog omhandler. Send evt. et eksemplar til Det Kgl. Bibliotek og Dansk Bogfortegnelse (www.dbc.dk). Skal din bog have ISBN-nummer, så se nærmere på: www.isbn.dk